

**NEUVOSTON PÄÄTÖS,
annettu 26 päivänä huhtikuuta 2010,**

Schengenin rajasäännösten täydentämisestä Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston koordinoiman operatiivisen yhteistyön puitteissa suoritettavan ulkoisten merirajojen valvonnan osalta

(2010/252/EU)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) 15 päivänä maaliskuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 562/2006⁽¹⁾ ja erityisesti sen 12 artiklan 5 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Rajojen valvonnan tavoitteena on estää luvattomat rajanylitykset, torjua rajatylittävää rikollisuutta ja ottaa kiinni rajan laittomasti ylittäneet henkilöt tai toteuttaa muita heihin kohdistettavia toimenpiteitä. Rajavalvonnalla olisi pystyttävä tehokkaasti estämään henkilöitä kiertämästä rajanylityspaikoilla tehtävät tarkastukset, ehkäisemään ennalta tällaisia pyrkimyksiä sekä havaitsemaan ulkorajojen luvattomat ylitykset.
- (2) Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto, jäljempänä 'virasto', vastaa jäsenvaltioiden operatiivisen yhteistyön koordinoinnista unionin oikeuden soveltamisen helpottamiseksi muun muassa rajavalvonnan alalla. Rajavalvontatoimet, joita jonkin jäsenvaltion meri- ja ilmavoimien yksiköt suorittavat toisten jäsenvaltioiden merirajoilla osana viraston koordinoimaa operatiivista yhteistyötä, sekä tällaisen yhteistyön lujittaminen edellyttävät lisäsääntöjä.
- (3) Valvontaoperaatiossa toteutettujen toimenpiteiden olisi oltava oikeassa suhteessa niiden tavoitteisiin nähden, ja niissä olisi kunnioitettava täysimääräisesti perusoikeuksia sekä pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden oikeuksia, erityisesti palauttamiskieltoa, asetuksen (EY) N:o 562/2006 ja unionin oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti. Jäsenvaltioita sitovat turvapaikkasäännösten määräykset ja erityisesti pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista

koskevista menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista 1 päivänä joulukuuta 2005 annetun neuvoston direktiivin 2005/85/EY⁽²⁾ säännökset, jotka koskevat jäsenvaltioiden alueella, myös niiden rajoilla tai kauttakulkualueilla, tehtyjä turvapaikkahakemuksia.

- (4) Eurooppa-neuvosto korosti kokouksissaan 18 ja 19 päivänä kesäkuuta 2009 sekä 29 ja 30 päivänä lokakuuta 2009 tarvetta tehostaa viraston koordinoimia rajavalvontaoperaatioita sekä tarvetta määritellä selkeät säännöt yhteisille partioille. Kesäkuun Eurooppa-neuvosto korosti myös tarvetta määritellä säännöt pelastettujen henkilöiden maihin laskemiselle.
- (5) Olisi otettava huomioon, että viraston koordinoimat rajavalvontaoperaatiot toteutetaan operaatiosuunnitelman mukaisesti noudattaen sen koordinoitikeskuksen antamia ohjeita ja aikataulua, jossa operaatioon osallistuvat jäsenvaltiot ja virasto ovat edustettuina, ja että ennen operaation käynnistämistä määritellään yksi tai useampi isäntäjäsenvaltio, jonka rajaa valvotaan.
- (6) Tämän päätöksen täytäntöönpano ei vaikuta unionin ja jäsenvaltioiden väliseen toimivallan jakoon, eikä se vaikuta niihin jäsenvaltioiden velvoitteisiin, jotka johtuvat Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksesta, ihmishengen turvallisuutta merellä koskevasta kansainvälisestä yleissopimuksesta, kansainvälisestä etsintä- ja pelastuspalveluja merellä koskevasta yleissopimuksesta, kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisesta Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksesta ja sen maitse, meritse ja ilmaitse tapahtuvaa maahanmuuttajien salakuljetusta koskevasta lisäpöytäkirjasta, pakolaisten oikeus-asemaa koskevasta yleissopimuksesta, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevasta yleissopimuksesta sekä muista kansainvälisistä sopimuksista.
- (7) Merellä toteutettavien rajavalvontaoperaatioiden yhteydessä saatetaan joutua pelastamaan merihädässä olevia henkilöitä.

⁽¹⁾ EUVL L 105, 13.4.2006, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 326, 13.12.2005, s. 13.

- (8) Kansainvälisen oikeuden säännösten mukaan kunkin valtion on veloitettava lippunsa alla purjehtivan aluksen kapteeni auttamaan merellä hengenvaarassa olevia henkilöitä ja kiirehtimään mahdollisimman nopeasti paikalle pelastamaan merihädässä olevia henkilöitä, jos se on mahdollista aiheuttamatta vakavaa vaaraa alukselle, miehistölle tai matkustajille. Tällaista apua olisi tarjottava riippumatta autettavien henkilöiden kansalaisuudesta tai asemasta taikka olosuhteista, joista henkilöt löydetään.
- (9) Jotta toimet voitaisiin tällaisissa tilanteissa koordinoida paremmin operaatioon osallistuvien jäsenvaltioiden kesken, tähän päätökseen olisi sisällytettävä ei-sitovat ohjeet tällaisten operaatioiden toteuttamisen helpottamiseksi. Tämä päätös ei saisi vaikuttaa etsintä- ja pelastusviranomaisten tehtäviin, joihin kuuluu muun muassa huolehtia koordinoinnista ja yhteistyöstä, jotta pelastetut henkilöt voidaan toimittaa turvalliseen paikkaan.
- (10) Tässä päätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita, joita ovat muun muassa ihmisarvon kunnioittaminen, kidutuksen sekä epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen ja kohtelun kieltö, oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, palauttamiskiellon periaate, syrjimättömyys ja lapsen oikeudet. Jäsenvaltioiden olisi sovellettava tätä päätöstä kyseisten oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti.
- (11) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän päätöksen tavoitetta eli viraston koordinoimina toimivien rajavartiolaitosten suorittamaa merirajojen valvontaa koskevien lisäsääntöjen vahvistamista, koska jäsenvaltioilla on erilaiset lait ja käytännöt, vaan se voidaan operaatioiden monikansallisen luonteen vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä perussopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (12) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan N:o 22 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, se ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tämä päätös perustuu Schengenin säännöstöön, Tanska päättää pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa tämän päätöksen hyväksymisestä, saattaako se sen osaksi kansallista lainsäädäntöään.
- (13) Islannin ja Norjan osalta tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen⁽¹⁾ ja jotka kuuluvat tietyistä mainitun sopimuksen yksityiskohdaisista soveltamissäännöistä 17 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/437/EY⁽²⁾ 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuun alaan.
- (14) Sveitsin osalta tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen⁽³⁾ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, tarkasteltuna yhdessä kyseisen sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta 28 päivänä tammikuuta 2008 tehdyn neuvoston päätöksen 2008/146/EY⁽⁴⁾ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (15) Liechtensteinin osalta tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisessä pöytäkirjassa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymistä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, tarkasteltuna yhdessä mainitun pöytäkirjan allekirjoittamisesta Euroopan yhteisön puolesta 28 päivänä helmikuuta 2008 tehdyn päätöksen 2008/261/EY⁽⁵⁾ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (16) Tällä päätöksellä kehitetään Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen 2000/365/EY⁽⁶⁾ mukaisesti. Yhdistynyt kuningaskunta ei siten osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, se ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.
- (17) Tällä päätöksellä kehitetään Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin 28 päivänä helmikuuta 2002 tehdyn neuvoston päätöksen 2002/192/EY⁽⁷⁾ mukaisesti. Irlanti ei siten osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, se ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.

⁽¹⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽²⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31.

⁽³⁾ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽⁴⁾ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL L 83, 26.3.2008, s. 3.

⁽⁶⁾ EYVL L 131, 1.6.2000, s. 43.

⁽⁷⁾ EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20.

(18) Schengenin rajasäännöstökomitea, jota kuultiin 19 päivänä lokakuuta 2009, ei antanut lausuntoa, minkä johdosta komissio antoi menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽¹⁾ 5 a artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaisesti ehdotuksen toteutettavista toimenpiteistä neuvostolle ja toimitti sen samanaikaisesti Euroopan parlamentille,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Ulkoisten merirajojen valvontaan, jota toteutetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston, jäljempänä 'virasto', koordinoiman jäsenvaltioiden operatiivisen yhteistyön yhteydessä, sovelletaan liitteessä

olevassa I osassa vahvistettuja sääntöjä. Kyseiset säännöt ja liitteessä olevassa II osassa vahvistetut ei-sitovat ohjeet liitetään osaksi kutakin viraston koordinoimaa operaatiota varten laadittavaa operaatiosuunnitelmaa.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Luxemburgissa 26 päivänä huhtikuuta 2010.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. Á. MORATINOS

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

LIITE

I OSA

Viraston koordinoimia merirajaoperaatioita koskevat säännöt**1. Yleiset periaatteet**

- 1.1 Valvontaoperaatioon liittyvät toimenpiteet on toteutettava perusoikeuksia kunnioittaen ja niin, ettei vaaranneta pysäytettyjen tai pelastettujen henkilöiden eikä operaatioon osallistuvien yksiköiden turvallisuutta.
- 1.2 Ketään henkilöä ei saa laskea maihin eikä muutoin luovuttaa sellaisen maan viranomaisille, joka ei noudata palauttamiskiellon periaatetta tai josta henkilö saatetaan karkottaa tai palauttaa toiseen maahan, joka ei noudata palauttamiskieltoa. Pysäytetyille tai pelastetuille henkilöille on mahdollisuuksien mukaan annettava asianmukaisesti tietoja, jotta he voivat ilmoittaa mahdolliset syyt, joiden vuoksi he uskovat, että laskeminen maihin ehdotettuun paikkaan johtaisi palauttamiskiellon rikkomiseen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1.1 kohdan soveltamista.
- 1.3 Koko operaation aikana on kiinnitettävä huomiota lasten, ihmiskaupan uhrien, välitöntä lääkintäapua tarvitsevien, kansainvälistä suojelua tarvitsevien sekä muiden erityisen haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeisiin.
- 1.4 Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valvontaoperaatioon osallistuville rajavartijoille on annettu koulutusta perusoikeuksien ja pakolaislainsäädännön asianmukaisista säännöksistä ja että he tuntevat kansainvälisen etsintä- ja pelastusjärjestelmän.

2. Pysäyttäminen

- 2.1 Kun alus tai muu meriliikenteeseen tarkoitettu kulkuväline, jäljempänä 'alus', havaitaan, sitä on lähestyttävä sen tunnistetietojen ja kansallisuuden selvittämiseksi, ja lisätoimiin ryhtymistä odottaessa sitä on tarkkailtava turvallisen välimatkan päästä. Tiedot aluksesta on ilmoitettava välittömästi koordinoitikeskukselle, joka on perustettu viraston koordinoiman merioperaation yhteydessä ja sitä varten.
- 2.2 Jos alus on saapumassa tai saapunut operaatioon osallistumattoman jäsenvaltion lisävyöhykkeelle tai aluevesille, tiedot aluksesta on ilmoitettava koordinoitikeskukselle, joka välittää ne asianomaiselle jäsenvaltiolle.
- 2.3 Kaikista aluksista, joiden epäillään harjoittavan laitonta toimintaa operaation toiminta-alueeseen kuulumattomilla merialueilla, on ilmoitettava koordinoitikeskukselle, joka välittää tiedot asianomaiselle jäsenvaltiolle tai asianomaisille jäsenvaltioille.
- 2.4 Valvontaoperaation aikana aluksiin tai muihin meriliikenteeseen tarkoitettuihin kulkuvälineisiin, joiden on perusteltua syytä epäillä kuljettavan henkilöitä, jotka aikovat kiertää rajatarkastukset rajanylityspisteissä, voidaan kohdistaa muun muassa seuraavia toimenpiteitä:
 - a) tietojen ja asiakirjojen pyytäminen aluksen omistuksesta, rekisteröinnistä ja muista matkaan liittyvistä seikoista sekä aluksella olevien henkilöiden henkilöllisyydestä, kansalaisuudesta ja muista asiaankuuluvista seikoista;
 - b) aluksen pysäyttäminen, alukselle nousu ja aluksen, sen lastin ja aluksella olevien henkilöiden tarkastaminen sekä aluksella olevien henkilöiden kuulustelu;
 - c) ilmoittaminen aluksella oleville henkilöille, ettei heillä ole lupaa ylittää rajaa ja että aluksen johtoa voidaan rangaista matkan mahdollistamisesta;
 - d) aluksen takavarikointi ja sillä olevien henkilöiden kiinniotto;
 - e) aluksen määrääminen muuttamaan reittiään siten, että se poistuu aluevesiltä tai lisävyöhykkeeltä tai välttyy saapumasta niille, ja aluksen saattaminen tai seuraaminen, kunnes se on matkalla kohti tällaista reittiä;
 - f) aluksen tai sillä olevien henkilöiden ohjaaminen kolmanteen maahan tai aluksen tai sillä olevien henkilöiden luovuttaminen kolmannen maan viranomaisille;
 - g) aluksen tai sillä olevien henkilöiden ohjaaminen isäntäjäsenvaltioon tai operaatioon osallistuvaan muuhun jäsenvaltioon.

- 2.5 Edellä 2.4 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava seuraavin edellytyksin:
- 2.5.1 Aluevedet ja lisävyöhyke
- 2.5.1.1 Edellä 2.4 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava isäntjäsenvaltion annettua luvan ja noudattaen sen antamia ohjeita, jotka on toimitettu operaatioon osallistuvalla yksikölle koordinoitikeskuksen kautta. Yksikön on ilmoitettava isäntjäsenvaltiolle koordinoitikeskuksen kautta, onko pysäytetyn aluksen päällikkö pyytänyt ilmoittamaan asiasta lippuvaltion diplomaattiselle edustajalle tai konsulivirkamiehelle.
- 2.5.1.2 Kaikki operatiiviset toimet operaatioon osallistumattoman jäsenvaltion aluevesillä tai lisävyöhykkeellä on toteutettava kyseisen rannikkovaltion luvalla. Koordinoitikeskukselle on ilmoitettava kaikesta yhteydenpidosta kyseisen rannikkovaltion kanssa sekä toteutetuista toimista.
- 2.5.2 Lisävyöhykkeen ulkopuoliset avomerialueet
- 2.5.2.1 Jos alus purjehtii operaatioon osallistuvan jäsenvaltion lipun alla tai käyttää operaatioon osallistuvan jäsenvaltion kansallista rekisteröintitunnusta, 2.4 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava lippuvaltion annettua luvan. Kyseistä jäsenvaltiota koordinoitikeskuksessa edustavalla kansallisella viranomaisella on oltava valtuudet myöntää tai välittää tällainen lupa.
- 2.5.2.2 Jos alus purjehtii operaatioon osallistumattoman jäsenvaltion tai kolmannen maan lipun alla tai käyttää operaatioon osallistumattoman jäsenvaltion tai kolmannen maan rekisteröintitunnusta, rekisteröinnistä on pyydyttävä vahvistus lippuvaltiolta asianmukaisten kanavien kautta, ja jos kansallisuus vahvistetaan, maahanmuuttajien salakuljetuksen kieltämistä koskevan Palermon pöytäkirjan mukaisesti lippuvaltiolta on pyydyttävä lupa toteuttaa 2.4 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet.

Koordinoitikeskukselle on ilmoitettava kaikesta yhteydenpidosta lippuvaltion kanssa.

- 2.5.2.3 Jos on perusteltua syytä epäillä, että vieraan valtion lipun alla purjehtivalla tai lippuaan näyttämässä kieltäytyvällä aluksella on tosiasiasa sama kansallisuus kuin operaatioon osallistuvalla yksiköllä, yksikön on varmistuttava aluksen oikeudesta purjehtia käyttämänsä lipun alla. Tätä varten yksikkö voi lähettää upseerin komennossa olevan veneen epäilyksen kohteena olevan aluksen luokse. Jos asiakirjojen tarkastaminen ei poista epäilyksiä, yksikön on tehtävä aluksella lisätarkastus, joka on suoritettava mahdollisimman hienovaraisesti. Valtioon, jonka lipun alla aluksen uskotaan purjehtivan, on otettava yhteyttä asianmukaisten kanavien kautta.
- 2.5.2.4 Jos on perusteltua syytä epäillä, että vieraan valtion lipun alla purjehtivalla tai lippuaan näyttämässä kieltäytyvällä aluksella on tosiasiasa jonkin toisen operaatioon osallistuvan jäsenvaltion kansallisuus, aluksen oikeus purjehtia käyttämänsä lipun alla on varmistettava asianomaisen jäsenvaltion luvalla. Kyseistä jäsenvaltiota koordinoitikeskuksessa edustavalla kansallisella viranomaisella on oltava valtuudet myöntää tai välittää tällainen lupa.
- Jos edellä mainituissa tapauksissa aluksen kansallisuutta koskevat epäilykset osoittautuvat perustelluiksi, on toteutettava 2.4 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet 2.5.2.1 kohdassa asetetuin edellytyksin.
- 2.5.2.5 Jos on perusteltua syytä epäillä, että alus on vailla kansallisuutta tai rinnastettavissa kansallisuutta vailla olevaan alukseen, operaatioon osallistuvan yksikön on varmistuttava aluksen oikeudesta purjehtia käyttämänsä lipun alla. Tätä varten yksikkö voi lähettää upseerin komennossa olevan veneen epäilyksen kohteena olevan aluksen luokse. Jos asiakirjojen tarkastaminen ei poista epäilyksiä, yksikön on tehtävä aluksella lisätarkastus, joka on suoritettava mahdollisimman hienovaraisesti.

Edellä 2.4 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava, jos epäilyt aluksen kansalaisuudettomuudesta osoittautuvat perustelluiksi ja jos on perusteltua syytä epäillä, että alus osallistuu maahanmuuttajien salakuljettamiseen meritse kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta täydentävässä, maitse, meritse ja ilmateitse tapahtuvan maahanmuuttajien salakuljetuksen kieltämistä koskevassa lisäpöytäkirjassa tarkoitetulla tavalla.

Alus on vailla kansallisuutta tai rinnastettavissa kansallisuutta vailla olevaan alukseen, jos mikään valtio ei ole myöntänyt alukselle oikeutta purjehtia lippunsa alla tai jos alus purjehtii kahden tai useamman valtion lipun alla ja käyttää lippuja itselleen edulliseksi katsomallaan tavalla.

- 2.5.2.6 Alusta on tarkkailtava turvallisen välimatkan päästä odotettaessa lippuvaltiolta lupaa ryhtyä muihin toimenpiteisiin tai jos lupaa ei ole saatu. Ilman lippuvaltion nimenomaista lupaa ei saa ryhtyä muihin toimenpiteisiin kuin niihin, jotka ovat välttämättömiä välittömän hengenvaaran välttämiseksi II osan 1 jakson mukaisesti, tai niihin, jotka perustuvat asiaankuuluviin kahden- tai monenvälisiin sopimuksiin, jollei alus ole saapunut lisävyöhykkeelle.

II OSA

Ohjeet viraston koordinoimien merirajaoperaatioiden yhteydessä tapahtuvia etsintä- ja pelastustilanteita ja henkilöiden maihin laskemista varten**1. Etsintä- ja pelastustilanteet**

1.1 Jäsenvaltioiden on noudatettava velvoitetta antaa apua merihädässä oleville henkilöille etsintä- ja pelastustilanteita koskevien kansainvälisten yleissopimusten sovellettavien määräysten mukaisesti ja perusoikeuksien kunnioittamista koskevien vaatimusten mukaisesti. Osallistuvien yksiköiden on tarjottava apua kaikille merihädässä oleville aluksille tai henkilöille. Apua on tarjottava riippumatta tällaisen henkilön kansalaisuudesta tai asemasta taikka olosuhteista, joista henkilö löydetään.

1.2 Jos rajavalvontaoperaatioon osallistuva yksikkö joutuu operaation aikana tilanteeseen, jossa ei ole varmuutta aluksen tai jonkun sillä olevan henkilön turvallisuudesta tai näiden turvallisuutta epäillään, yksikön olisi mahdollisimman pian välitettävä kaikki saatavilla olevat tiedot sille pelastustoiminnan koordinoitikeskukselle, joka vastaa etsintä- ja pelastusalueesta, jossa tilanne ilmenee.

Tapauksissa, joissa etsintä- ja pelastusalueesta vastaavan kolmannen maan pelastustoiminnan koordinoitikeskus ei vastaa operaatioon osallistuvan yksikön lähettämään ilmoitukseen, yksikön olisi otettava yhteyttä isäntäjäsenvaltion pelastustoiminnan koordinoitikeskukseen.

Odottaessaan pelastustoiminnan koordinoitikeskuksen ohjeita operaatioon osallistuvien yksiköiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet asianomaisten henkilöiden turvallisuuden varmistamiseksi.

1.3 Operaatioon osallistuvien yksiköiden olisi otettava kaikki asiaankuuluvat seikat huomioon ja toimitettava niistä arvionsa vastaavalle pelastustoiminnan koordinoitikeskukselle. Näitä seikkoja ovat erityisesti seuraavat:

- a) onko alus pyytänyt apua;
- b) onko alus merikelpoinen ja kuinka todennäköistä on, ettei alus pysty pääsemään lopulliseen määränpäähänsä;
- c) matkustajamäärän suhde aluksen tyyppiin (ylikuormitus);
- d) onko aluksella riittävästi tarvikkeita (polttoainetta, vettä, elintarvikkeita jne.), jotta se pääsee rannikolle asti;
- e) onko aluksella pätevä miehistö ja päällikkö;
- f) onko aluksella turvallisuus-, navigointi- ja viestintälaitteet;
- g) onko aluksella välitöntä lääkintäapua tarvitsevia matkustajia;
- h) onko aluksella kuolleita matkustajia;
- i) onko aluksella lapsia tai raskaana olevia naisia;
- j) sää- ja meriolosuhteet.

1.4 Hätätilan olemassaolon ei pitäisi riippua yksinomaan siitä, onko apua tosiasiaa pyydetty, eikä sitä pitäisi määrittellä yksinomaan tällä perusteella.

Tapauksissa, joissa aluksella olevat henkilöt kieltäytyvät avusta, vaikka aluksen havaitaan olevan hätätilassa, operaatioon osallistuvan yksikön olisi ilmoitettava asiasta pelastustoiminnan koordinoitijyksikölle sekä täytettävä huolehtimisvelvollisuutensa toteuttamalla kaikki toimenpiteet, joita kyseisten henkilöiden turvallisuus edellyttää. Samalla olisi kuitenkin vältettävä toimia, jotka voisivat pahentaa tilannetta tai mahdollisesti lisätä loukkaantumisten tai kuolemien määrää.

1.5 Operaation koordinoitikeskukselle olisi ilmoitettava mahdollisimman pian kaikista yhteydenotoista pelastustoiminnan koordinoitikeskukseen ja toimista, joihin operaatioon osallistuva yksikkö on ryhtynyt.

1.6 Jos aluksen ei voida katsoa tai ei voida enää katsoa olevan hätätilassa tai jos etsintä- ja pelastusoperaatio on saatu päätökseen, operaatioon osallistuvan yksikön olisi jatkettava operaatiota I osan mukaisesti neuvoteltuaan operaation koordinoitikeskuksen kanssa.

2. Maihin laskeminen

2.1 Operaatiosuunnitelmassa olisi esitettävä pysäytettyjen tai pelastettujen henkilöiden maihin laskemista koskevat yksityiskohtaiset säännöt, joiden on oltava kansainvälisen oikeuden ja voimassa olevien kahdenvälisen sopimusten mukaisia. Operaatiosuunnitelmasta ei saa johtua velvoitteita niille jäsenvaltioille, jotka eivät osallistu operaatioon.

Henkilöt olisi laskettava maihin ensisijaisesti siihen kolmanteen maahan, josta heitä kuljettava alus on lähtenyt, tai maahan, jonka aluevesien tai etsintä- ja pelastusalueen kautta se on kulkenut, sanotun kuitenkaan rajoittamatta pelastustoiminnan koordinaation keskuksen vastuuta, ja jos tämä ei ole mahdollista, henkilöt olisi laskettava maihin ensisijaisesti isäntäjäsenvaltioon, ellei ole välttämätöntä toimia toisin heidän turvallisuutensa varmistamiseksi.

- 2.2 Koordinaation keskukselle olisi ilmoitettava I osan 1.2 kohdassa tarkoitetuista henkilöistä, ja sen olisi toimitettava nämä tiedot isäntäjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Operaatiosuunnitelmassa olisi kyseisten tietojen perusteella vahvistettava, mitä jatkotoimia voidaan toteuttaa.
-